

СТАНОВИЩЕ

ОТ

ПРОФ. Д-р КАРОЛИНА ЛЮБОМИРОВА

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА „ТРУДОВА МЕДИЦИНА“,

ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ, МУ СОФИЯ

ОТНОСНО: Участие в Национална кръгла маса по проект BG05M9OP001-1.051-0006-C01 „Съвместни действия на социалните партньори за адаптиране на работната среда към специфичните възрастови потребности на различните генерации, с цел насърчаване на по-дълъг трудов живот и способност за работа“, финансиран по ОП РЧР

Бих искала да поздравя организаторите на кръглата маса и участници в проекта за изключително актуалния проблем на обсъждане и осъществяване на дейности по реализирането му. Извършеният мащабен анализ на демографската ситуация в България, нивото на икономическото развитие на различни отрасли и висока честота на хронични заболявания сред трудово-активното население, будят безпокойство относно подходите за подобряване на здравето на населението и запазване на работоспособността на милиони българи.

След запознаване с доклад 4. „Проучване за специфични потребности за нови политики и подходи за адаптиране работната среда за осигуряване на по-дълъг трудов живот и способност за работа на хора с хронични заболявания“ от проекта считам, че за изпълнение на поставените цели би могло да допринесе изпълнението на дейности в следните направления (примерен, неизчерпателен списък):

- I. **Нормотворческа дейност**- промени и допълнения в нормативни документи в областта на здравето и здравословните и безопасни условия на труд, засягащи:
 1. **Подобряване на медицинското наблюдение чрез скрининг на здравното състояние на работещите от уязвимите групи** (таргетни за проекта) (напр. допълнения в Наредба № 3 от 28.02.1987 г.(актуализирана от работна група през 2019г., но неиздадена до момента), Наредба № 3 от 25.01.2008г., Наредба № 5 от 20.02.1987 г., Наредба № 3 от 11.05.2011г . и други.

2. **Приспособяване на условията на труд към работещи с хронични заболявания:**
Наредба № 15 от 31.05.1999г., Наредба N РД- 1 от 02.02.2012 г. и други.
3. **Повишаване на здравната грамотност на работещите-** Наредба № РД-07-2 от 16 декември 2009 г. , Наредба № 4 от 3 ноември 1998г. и други.

II. Превантивна дейност- с цел предотвратяване и ранно диагностициране на трите таргетни за проекта заболявания:

1. Промоция на здраве - разработване на обучителни , вкл. електронни материали за профилактика на социално-значими заболявания (чрез здравословно и диетично хранене, повишаване на двигателната активност, спиране на тютюнопушенето);
2. Осигуряване на възможности за здравословно хранене (здравословно храна, оборудване на помещения за приготвяне или консумиране на здравословна храна);
3. Осигуряване на възможност за повишена двигателна активност- спортни съоръжения за използване в почивките или след работа, отборни спортни активности (футбол, танци, йога, др.), абонаментни карти за спорт.
4. Антистрес похвати и дейности- индивидуални и групови курсове , ръководени от психолози; разработване (адаптиране и прилагане) на въпросници за стрес на работното място и обвързване на резултатите с оценката на риска на работното място с цел прилагане на мерки за намаляване на стреса.

III. Контрол върху таргетните за проекта заболявания чрез недопускане на агравирание на състоянието им.

1. Подобряване на здравния мониторинг чрез осигуряване на възможност за ежедневен контрол на артериалното налягане, глюкоза, дихателния капацитет .
2. Изграждане на интегрално електронно здравно досие на работещите, обединяващо информация от профилактичните, предварителните и периодичните медицински прегледи, временната и трайната неработоспособност и др.
3. Обучение на работещите с хронични заболявания за индивидуален контрол и мониториране на здравното състояние.

IV. Приспособяване на работното място към хората с хронични заболявания : сърдечно-съдови, диабет, ХОББ

1. Оптимизиране на организацията на труда, ротация на дейностите, водещи до повишен здравен риск на работещите със съответни хронични заболявания.
2. Разработване на специални физиологични режими за хората с определен тип хронично заболяване.
3. Квалификация и преквалификация на работещите със съответни хронични заболявания за работа при условия, съобразени със здравословното им състояние.
4. Разработване на статистически модели за установяване на зависимости между условия на труд и здравно състояние на работещи с хронични заболявания, което ще улесни оценката на риска и разработването на програми за намаляване на здравните рискове на работното място.

V. Осигуряване на академично, научно-обосновано и практически приложимо обучение на работодатели, работещи, здравни специалисти и специалисти по здраве и безопасност, насочено към:

1. Специфика на таргетните хронични заболявания (същност, превенция, контрол, работоспособност);
2. Мениджмънт на ресурсите;
3. Комуникационни умения и справяне с конфликти;
4. Лидерство;
5. Самопомощ и взаимопомощ при спешни състояние, свързани със сърдечно-съдови заболявания, диабет, ХОББ.

Считам, че обединяването на усилията на социалните партньори с експертизата на академичната общност би допринесло за подобряване на здравето на трудоспособното население в България чрез по-ниска честотата на социално-значими заболявания, намален натиск върху системите на здравеопазване и социално осигуряване и подобряване на икономическото развитие на страната.

25.05.2020 г.

Проф. д-р Каролина Любомирова,дм